

לְיִשְׂרָאֵל. אָמַר, רַבּוֹן הַעוֹלָם, תַּעֲזֹב דְבַר זֶה. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה, אֲנִי רוֹאֶה מַה שְּׂאֵתָה אֹמֵר. כָּתַב וְקָבַל שְׂכָר. אֵתָה יוֹדֵעַ, וְאֲנִי יוֹדֵעַ יוֹתֵר. מַה שְּׂאֵתָה רוֹאֶה, עָלַי אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה. דַּרְשׁ הַמֶּקְרָא וְתִמְצָא.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה רָמַז לְיוֹפְיָא"ל, רַבּוֹן הַתּוֹרָה, אָמַר לְמֹשֶׁה: אֲנִי דַרְשֵׁתִי פְסוּק זֶה. כְּתוּב כִּי יִהְיֶה לְאִישׁ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂכָתוּב (שְׁמוֹת טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה. בֶּן - זֶה יִשְׂרָאֵל. סוֹרֵר וּמוֹרֵה - שְׂכָתוּב (הוֹשֵׁעַ ד) כִּי כִפְרָה סוֹרֵר סוֹרֵר יִשְׂרָאֵל. אֵינְנוּ שׁוֹמְעֵי וּבָקוּל אֲמוֹ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּכְנֻסֵת יִשְׂרָאֵל. וְיִסְרוּ אוֹתוֹ, שְׂכָתוּב (מַלְכִים ב-ז) וְיַעֲד ה' בְּיִשְׂרָאֵל וּבִיהוּדָה בְּיַד כָּל נְבִיאֵי כָל חֲזָה וְגו'. וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם, שְׂכָתוּב וְלֹא יִשְׁמְעוּ אֶל ה' וְגו'. וְתַפְשׂוּ בוֹ אֲבִיו וְאֲמוֹ - בְּדַעַת אַחַת, בְּהִסְכָּמָה אַחַת.

וְהוֹצִיאוּ אוֹתוֹ אֶל זַקְנֵי עִירוֹ וְאָל שְׁעַר מְקוֹמוֹ. אֶל זַקְנֵי עִירוֹ? אֶל זַקְנֵי עִירָם וְאֶל שְׁעַר מְקוֹמָם הִיָּה צָרִיף לוֹ לְכַתּוּב! מַה זֶה אֶל זַקְנֵי עִירוֹ, וְאֶל שְׁעַר מְקוֹמוֹ? אֵלָּא, אֶל זַקְנֵי עִירוֹ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאֶל שְׁעַר מְקוֹמוֹ - זוֹ כְּנֻסֵת יִשְׂרָאֵל. זַקְנֵי עִירוֹ - אֵלּוֹ יָמִים רַאשׁוֹנִים, יָמִים עֵתִיקִי (סב) הַכֹּל. שְׁעַר מְקוֹמוֹ - זֶה מוֹסַף שְׁבֵת.

וְעַם כָּל זֶה, אַף עַל גַּב שְׁפָלָם יוֹדְעִים, דִּין לְמַעֲלָה הוּא, מִשׁוּם שְׁבִית דִּין שֶׁל אֲמָא קְרוֹבִים הֵם לְיִשְׂרָאֵל וְאוֹחֲזִים בָּהֶם, וְכָל קְרוֹב לֹא דָן דִּין לְקְרוֹבִים (לְקְרוֹבִי), וּפְסוּל הוּא לְדִין. בְּתַחֲלָה מַה כְּתוּב? אֶל זַקְנֵי עִירוֹ וְאֶל שְׁעַר מְקוֹמוֹ. פִּינּוֹן שְׂרָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁהֵם קְרוֹבִים, מִיַּד סִלַּק הַדִּין מִשְׁעַר מְקוֹמוֹ. מַה כְּתוּב אַחֲרָיו? וְאָמְרוּ אֶל זַקְנֵי עִירוֹ, לְחוּד. וְאֶל שְׁעַר

בְּרִיף הוּא לְמֹשֶׁה, חֲמִינָא מַה דְּאֵת אָמַר, כְּתוּב וְקָבַל אֲגָרָא. אֵת יְדַעַת וְאֲנָא יְדַע יַתִּיר. מַה דְּאֵת חֲמִי, עָלַי הֵהוּא עוֹבְדָא. דְּרוּשׁ קָרָא וְתַשְׁפַּח.

בְּהֵהוּא שְׁעֵתָא רָמַז לֵיהּ לְיוֹפְיָא"ל, רַבּוֹן דְּאוֹרֵייתָא, אָמַר לְמֹשֶׁה, אֲנָא דְרִישְׁנָא לְהֵאֵי קָרָא. כְּתִיב כִּי יִהְיֶה לְאִישׁ, דָּא קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא, דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת טו) יִי אִישׁ מִלְחָמָה. בֶּן, דָּא יִשְׂרָאֵל. סוֹרֵר וּמוֹרֵה, דְּכְתִיב, (הוֹשֵׁעַ ד) כִּי כִפְרָה סוֹרֵר סוֹרֵר יִשְׂרָאֵל. אֵינְנוּ שׁוֹמְעֵי בְּקוּל אֲבִיו וּבְקוּל אֲמוֹ, דָּא קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא וּכְנֻסֵת יִשְׂרָאֵל. וְיִסְרוּ אוֹתוֹ, דְּכְתִיב, (מַלְכִים ב ז) וְיַעֲד יִי בְּיִשְׂרָאֵל וּבִיהוּדָה בְּיַד כָּל נְבִיאֵי כָל חֲזָה וְגו'. וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם, דְּכְתִיב וְלֹא יִשְׁמְעוּ אֶל יִי וְגו'. וְתַפְשׂוּ בוֹ אֲבִיו וְאֲמוֹ, בְּדַעַתָּא חָדָא. בְּהִסְכָּמָה חָדָא.

וְהוֹצִיאוּ אוֹתוֹ אֶל זַקְנֵי עִירוֹ וְאֶל שְׁעַר מְקוֹמוֹ. אֶל זַקְנֵי עִירוֹ, אֶל זַקְנֵי עִירָם, וְאֶל שְׁעַר מְקוֹמָם, מִיַּבְעֵי לֵיהּ, מָאֵי אֶל זַקְנֵי עִירוֹ, וְאֶל שְׁעַר מְקוֹמוֹ. אֵלָּא, אֶל זַקְנֵי עִירוֹ, דָּא קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא, וְאֶל שְׁעַר מְקוֹמוֹ, דָּא כְּנֻסֵת יִשְׂרָאֵל. זַקְנֵי עִירוֹ, אֵלּוֹן יוֹמִין קְדָמָאִין, יוֹמִין עֵתִיקִין (כ"א סב) דְּכֹלָא. שְׁעַר מְקוֹמוֹ, דָּא מוֹסַף שְׁבֵת.

וְעַם כָּל דָּא, אַף עַל גַּב דְּכֹלָא יְדַעִין, דִּינָא לְעֵילָא אִיהוּ, בְּגִין דְּבִי דִינָא דְאֲמָא קְרִיבִין אֵינּוּן לְיִשְׂרָאֵל, וְאַחֲדִין בְּהוּ, וְכָל קְרִיב לֹא דָאִין דִּינָא לְקְרִיבִים (לְקְרִיבִי), וּפְסוּל אִיהוּ לְדִינָא. בְּקְדָמִיתָא מַה כְּתִיב, אֶל זַקְנֵי עִירוֹ וְאֶל שְׁעַר מְקוֹמוֹ, פִּינּוֹן דְּחָמָא קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא דְאֵינּוּן קְרִיבִין, מִיַּד סִלַּק דִּינָא מִשְׁעַר מְקוֹמוֹ, מַה כְּתִיב בְּתַרְיָה, וְאָמְרוּ אֶל זַקְנֵי עִירוֹ (דף קצ"ז ע"א) לְחוּד. וְאֶל שְׁעַר